

Wojciech Frątczak

Ks. dr hab. Witold Kujawski, profesor
UMK, archiwista, historyk,
duszpasterz

Studia Włocławskie 8, 9-23

2005

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

KS. WOJCIECH FRĄCZAK

**KS. DR HAB. WITOLD KUJAWSKI, PROFESOR UMK,
ARCHIWISTA, HISTORYK, DUSZPASTERZ**

Życiorys

Witold Konstanty Kujawski, syn Konstantego i Antoniny Brzezińskiej, urodził się 27 VI 1938 r. w Kłodawie. Ojciec jego był geometrą i posiadał także gospodarstwo rolne. Do szkoły podstawowej uczęszczał w Mieczysławowie w latach 1945–1952. Szkołę średnią ukończył i świadectwo dojrzałości otrzymał w Izbicy Kujawskiej w 1956 r. Po maturze wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku, które ukończył przyjęciem święceń kapłańskich 16 VI 1963 r., z rąk bpa Antoniego Pawłowskiego. Święcenia otrzymał w farze kolskiej. Niezwykłe dla młodszego pokolenia miejsce święceń wynikało z ówczesnego zwyczaju biskupa ordynariusza Antoniego Pawłowskiego, który w ramach budzenia powołań święcił księży w różnych ośrodkach diecezji.

Po święceniach ks. Kujawski rozpoczął pracę jako wikariusz w parafii Kościelec Kaliski od 31 VII 1963, skąd po trzech miesiącach został przeniesiony do parafii Klonowa (5 XI 1963 – 4 VIII 1964). W trakcie swego wikariatu w Klonowej został poproszony przez Kurię Diecezjalną o wykonanie, wraz alumnem Edwardem Niedbachem, fotokopii wszystkich dokumentów procesu beatyfikacyjnego bpa Michała Kozala, które miano przesłać do Rzymu. Kolejną jego placówką był wikariat w Kleczewie (4 VIII 1964 – 24 VIII 1968), skąd został skierowany na studia z historii Kościoła na ATK w Warszawie. Teoretycznie otrzymał na to cztery lata (1968–1972). Ale ponieważ Kuria wówczas każdą niemal potrzebę w diecezji „łatała” studentami, studia miał przerywane nieustannymi krótkotrwałymi zastępstwami. Był więc w okresie studiów: wikariuszem w Kościelcu Kaliskim (11 X – 19 X 1968); do pomocy duszpasterskiej w kaliskiej parafii św. Mikołaja (6 XII 1968 – 15 I 1969); wikariuszem ekonomem w Ostrowie Słupецkim (8 I – 18 II 1971) i wikariuszem parafii św. Stanisława

we Włocławku od 30 VI 1971. W tej ostatniej miał ułatwiony dojazd do Warszawy, gdzie 24 I 1972 r. ukończył studia i otrzymał na Wydziale Teologicznym ATK stopień magistra w zakresie historii Kościoła za pracę *Sieć parafialna diecezji włocławskiej od czasów najdawniejszych do końca XV wieku* (Warszawa 1971). Otrzymał też zgodę na kontynuowanie nauki i otwarcie przewodu doktorskiego. Niespodziewanie jednak został przeniesiony do kaliskiej parafii Miłosierdzia Bożego (30 VI 1973 – 17 VI 1974), gdzie trwała mozolna praca przy budowie nowej świątyni. Dopiero w 1974 r. udało mu się uzyskać roczny urlop naukowy na napisanie pracochłonnej, opartej na źródłach archiwalnych pracy doktorskiej. Radość nie trwała długo, bo urlop wnet zmieniono mu na kapelanię w nowicjacie Sióstr Wspólnej Pracy od Niepokalanej Maryi we Włocławku przy ulicy Leśnej (22 VIII 1974 – 16 VI 1975).

Ostatnim wikariatem ks. Kujawskiego była ponownie parafia św. Stanisława we Włocławku (16 VI 1975 – 15 VI 1978). Jako wikariusz tej parafii obronił pracę doktorską, napisaną na seminarium u księdza prof. dra hab. Hieronima Wyczawskiego, pt. *Krzysztof z Kurozwęk jako wielki kanclerz koronny i biskup włocławski*, za którą Rada Wydziału Teologicznego ATK nadała mu 7 XI 1977 r. stopień doktora teologii. Po roku od obrony, na interwencję ks. prof. Stanisława Librowskiego, został zwolniony z pracy w parafii i skierowany do pracy w Archiwum Diecezjalnym we Włocławku (1 VI 1978). Jego pierwszym dziełem było zwiezienie własnym samochodem z całej diecezji akt parafialnych, co w wielu wypadkach uratowało je od całkowitego zniszczenia. Jego zasługą jest także zorganizowanie pracowni (osobnej dla kwerendzistów i osobnej dla pracowników) w Archiwum Diecezjalnym, co okazało się nadzwyczaj przydatne przy nasilającym się ciągle napływie kwerendzistów do Archiwum.

Podstawę jego utrzymania w tym okresie stanowiła parafia Smólnik, gdzie został mianowany 16 VI 1979 r. proboszczem i skąd codziennie dojeżdżał do pracy do Archiwum Diecezjalnego we Włocławku. Jednocześnie z pracą w Archiwum i na parafii łączył pracę w Wyższym Seminarium Duchownym we Włocławku, ucząc od 6 IX 1980 r. historii i prowadząc seminarium naukowe. Jako proboszcz parafii Smólnik został przez konfratrów wybrany na ojca duchownego dekanatu włocławskiego II, którą to funkcję pełnił w latach 1995–2001. Kuria mianowała go wizytatorem religii w tymże dekanacie. Wybudował też w rekordowym tempie, w ciągu jednego roku (1983–1984) kościół filialny w Dębnie Polskim.

Mimo tylu zajęć napisał pracę pt. *Kościelne dzieje Sieradza*, za którą 14 XII 1999 r. przyznano mu tytuł doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie historii Kościoła w Polsce. Podjął także od 1 X 2000 r. pracę na Uniwersytecie im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie jako kierownik Katedry Nauk Pomocniczych Historii. Na naleganie swego ordynariusza przeszedł w 2001 r. do pracy na UMK w Toruniu, na Katedrę Historii Kościoła Starożytnego, otrzymując od razu stanowisko profesora UMK. Przez kilka lat był zatrudniony w Wyższej Szkole Humanistyczno-Ekonomicznej we Włocławku. Od początku istnienia Papieskiego Wydziału Teologicznego we Włocławku prowadzi w nim seminarium z historii Kościoła. Po przejściu na Wydział Teologiczny Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu zrezygnował z pracy w parafii Smólnik. Wypromował jednego doktora i ponad 50 magistrów.

Zgromadził znaczny księgozbiór osobisty, liczący około 3 tys. woluminów, zawierający przede wszystkim wydawnictwa źródłowe, informatory i podstawowe opracowania o tematyce historycznej, służące mu do pracy naukowej.

Za zasługi został mianowany 3 IV 1990 r. kapelanem papieskim, a 31 VIII 2002 r. kanonikiem gremialnym kapituły katedralnej we Włocławku. Jego mrówcza praca i oddanie pracy naukowej budzi podziw i szacunek nawet u archiwistów obcych diecezji, czego świadectwem jest wybranie go w 2004 r. na wiceprzewodniczącego Stowarzyszenia Archiwistów Kościelnych w Polsce.

Należał do komisji historycznej w procesie beatyfikacyjnym, na poziomie diecezjalnym, 108 Męczenników II wojny światowej oraz bpa Wojciecha Owczarka. Jest członkiem Włocławskiego Towarzystwa Naukowego (od 1989 r.), Teologicznego Towarzystwa Naukowego Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku oraz Towarzystwa Naukowego w Toruniu.

* * *

W dorobku naukowym ks. Witolda Kujawskiego niemal wszystkie publikacje związane są w jakiś sposób z dziejami diecezji włocławskiej. Tej tematyki dotyczyły jego dotychczasowe prace na stopnie i tytuły naukowe. Z opublikowanych najważniejsze to: *Krzysztof z Kurozwęk jako wielki kanclerz koronny i biskup włocławski* (Warszawa 1987) oraz *Kościelne dzieje Sieradza* (Włocławek 1998). Ma też w swoim dorobku kilkadziesiąt monografii parafii w diecezji włocławskiej, przede wszystkim najstarszych parafii na Kujawach, które to opracowania złożyły się na cykl publikowany w latach 1985–1997 w czasopiśmie diecezji włocławskiej „Ład Boży”. Jednak dla po-

trzeb tego popularnego czasopisma opracowania zostały mocno skrócone i pozbawione aparatu krytycznego (przypisów). Wskazane byłoby wydrukowanie ich w całości, a może nawet nieco rozszerzone, w publikacji książkowej. Poza tym ks. Kujawski napisał większe opracowania dziejów kościelnych Uniejowa oraz dziejów parafii w Kazimierzu Biskupim. Osobne opracowanie, wydane własnym sumptem, poświęcił dziejom parafii, w której przez wiele lat był proboszczem, Wistka – Smólnik. Na szczególną uwagę zasługuje udział ks. Kujawskiego w dwutomowej monografii Włocławka (*Włocławek. Dzieje miasta*), w której zamieścił kilka opracowań, a m.in. obszerne opracowanie początków diecezji włocławskiej.

Szczególnie wartościowe jest opracowanie źródłoznawcze, będące udoskonaloną i znacznie rozszerzoną kontynuacją dzieła ks. Stanisława Librowskiego, jego poprzednika na stanowisku dyrektora Archiwum Diecezjalnego we Włocławku: Repertorium ksiąg wizytacyjnych diecezji kujawsko-pomorskiej przechowywanych w Archiwum Diecezjalnym we Włocławku oraz w Gnieźnie, a z kolei ksiąg wizytacyjnych diecezji kujawsko-kaliskiej. Mogą one służyć wielką pomocą do badań nad dziejami diecezji włocławskiej bez potrzeby ciągłego wertowania nadwerżonych już znacznie ksiąg archiwalnych. Szkoda, że opracowania te nie ukazały się jako publikacje samoistne, a jedynie w czasopiśmie „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, ale to już nie jest zależne od Autora.

Jako dyrektor Archiwum Diecezjalnego we Włocławku ks. Kujawski opracował też przewodnik po zespołach, którego fragment w skróconej wersji został opublikowany w „Studiach Włocławskich”. Całość czeka na publikację samoistną.

Bibliografia podmiotowa

Skróty:

- ABMK – „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”
- AK – „Ateneum Kapłańskie”
- KDWł – „Kronika Diecezji Włocławskiej”
- ŁB – „Ład Boży” 1982–1998
- SPTK – Słownik polskich teologów katolickich, t. 5–7, Warszawa 1983
- SWł – „Studia Włocławskie” 1998–
- WłSB – Włocławski słownik biograficzny, pod red. S. Kunikowskiego, t. 1–2, Włocławek 2004–2005

Publikacje samoistne

1. Diecezja włocławska, Bydgoszcz 1982.

2. Krzesław z Kurozwek jako wielki kanclerz koronny i biskup włocławski, Warszawa 1987. Nadb. z: Studia z historii Kościoła w Polsce, t. 8, Warszawa 1987, s. 7–154.
3. Z dziejów parafii Wistka Szlachecka – Smólnik, Smólnik 1996. Rec.: K. Rulka, AK 128(1997), z. 527, s. 151–152.
4. Kościelne dzieje Sieradza, Włocławek 1998. Rec.: J. Mandziuk, „Saeculum Christianum” 6(1999), nr 1, s. 246–247; K. Rulka, AK 134 (2000), z. 546, s. 363–364; B. Ryszewski, SWI 2(1999), s. 429–431.

Artykuły naukowe

5. Uwagi o zaprowadzeniu kroniki parafialnej, KDWł 65(1982), nr 1–2, s. 37–38.
6. Pięćdziesiąt lat w służbie Kościołowi [bpa Jana Zaręby], KDWł 67(1984), nr 7–8, s. 166–172.
7. Z dziejów Archiwum Diecezjalnego we Włocławku, KDWł 67(1984), nr 7–8, s. 178–185, bibliogr.
8. Diecezja włocławska – jej miejsce w Kościele polskim i dziejach narodu, KDWł 69(1986), nr 5–6, s. 124–131.
9. Księża Zenon i Stanisław Chodyńscy, KDWł 70(1987), nr 9–10, s. 227–240.
10. Diecezja włocławska, „Rocznik Diecezji Włocławskiej”. Rok 1991, s. 27–48. [Bez podp.].
11. [Opracowanie szkiców historycznych parafii w dekanatach: włocławskim I i II, bądkowskim, radziejowskim, izbickim, kowalskim, lubranieckim, niezawskim], „Rocznik Diecezji Włocławskiej”. Rok 1991, zob. wg spisu treści. [Bez podp.].
12. Diecezja włocławska a Powstanie Kościuszkowskie, KDWł 77(1994), nr 3–4, s. 76–96.
13. Dzieje Seminarium [Duchownego we Włocławku]. Od powstania do I rozbioru Polski, w: Od wieków kształci pasterzy. Wyższe Seminarium Duchowne we Włocławku, Włocławek 1994, s. 8–15.
14. Założyciel seminarium – bp Stanisław Karnkowski, w: Od wieków kształci pasterzy, j.w., s. 29–33.
15. Księża Chodyńscy, w: Od wieków kształci pasterzy, j.w., s. 33–37.
16. Książd prałat Bolesław Kunka, w: W służbie Kościołowi i nauce. Księga jubileuszowa dedykowana Księdzu Profesorowi Stanisławowi Olejnikowi, Włocławek 1994, s. 110–126.
17. Włocławskie dzieje Prymasa Tysiąclecia, KDWł 77(1994), nr 7–8, s. 201–206; toż zmien., w: Tu uczył się, wzrastał i pracował. Prymas Tysiąclecia Stefan Wyszyński w diecezji włocławskiej, Włocławek 1996, s. 39–46.
18. Z dziejów parafii Kramsk, w: 150 lat kościoła w Kramsku, Kramsk 1994, s. 50–75.

19. Rola instytucji kościelnych w życiu miasta, w: Uniejów. Dzieje miasta, pod red. J. Szymczaka, Łódź – Uniejów 1995, s. 373–421.
20. Włocławek – miasto biskupów humanistów, w: Stolica i region. Włocławek i jego dzieje na tle przemian Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej, Włocławek 1995, s. 165–178.
21. Udział diecezji włocławskiej w zatwierdzeniu kultu błogosławionego Bogumiła, „Ziemia Kolska” z. 9: 1996, s. 21–32; toż, w: Błogosławiony Bogumił – arcybiskup gnieźnieński, pustelnik z Dobrowa (1116–1182), oprac. J. Osyda, J.S. Mujta, Dobrów 1996, s. 21–32.
22. Najstarsze ośrodki kultu św. Wojciecha, AK 128(1997), z. 529, s. 372–395.
23. Profesorowie historii (1900–1908), w: 425 lat Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku. Profesorowie i moderatorzy XX wieku, Włocławek 1997, s. 88–94.
24. Kapituła włocławska w dziejach diecezji włocławskiej, KDWi 81(1998), nr 11, s. 554–581.
25. Ks. prof. Stanisław Librowski – archiwista, historyk, redaktor, SWi 2(1999), s. 7–17.
26. Włocławek – stolica biskupstwa, w: Włocławek. Dzieje miasta, pod red. J. Staszewskiego, t. 1, Włocławek 1999, s. 36–73, il.
27. Włocławek w czasach nowożytnych [1793–1918] i jego dzieje kościelne, w: Włocławek. Dzieje miasta, pod red. J. Staszewskiego, t. 1, Włocławek 1999, s. 219–265, il.
28. Komisja Dobrego Porządku. Samorząd miejski przed i po reformie 1787 roku, w: Włocławek. Dzieje miasta, pod red. J. Staszewskiego, t. 1, Włocławek 1999, s. 356–380, il.
29. Źródła kościelne do dziejów zawiślańskich terenów diecezji kujawsko-pomorskiej, „Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie” 14(2000), s. 225–268.
30. Struktury Kościoła katolickiego na Kujawach wschodnich ze szczególnym uwzględnieniem biskupstwa włocławskiego, „Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie” 15(2001), s. 7–38.
31. Szkic włocławskich dziejów Stefana Wyszyńskiego, AK 136(2001), z. 553, s. 408–415.
32. Zabezpieczenie archiwów parafialnych na przykładzie diecezji włocławskiej, ABMK 75(2001), s. 153–160.
33. Zarys dziejów diecezji włocławskiej, w: Diecezja włocławska 2000, Włocławek 2001, s. 15–49.
34. Sufragani włocławscy w XX wieku, w: W Panu złożyłem nadzieję. Księga pamiątkowa ku czci Biskupa Czesława Lewandowskiego w 80. rocznicę urodzin, Włocławek 2002, s. 148–161.

35. Z dziejów parafii radziejowskiej (do połowy XIX wieku), w: Radziejów poprzez stulecia. Materiały sesji naukowej „Radziejów poprzez stulecia. W 750-lecie nadania praw miejskich dla Radziejowa”, pod red. D. Karczewskiego, Włocławek – Radziejów 2002, s. 47–58.
36. Zarys dziejów parafii Kazimierz Biskupi do 1984 r., w: Dzieje kultu Pięciu Braci w Polsce i w Europie, Kazimierz Biskupi 2002, s. 37–74.
37. Archiwum Diecezjalne we Włocławku. Przewodnik po zespołach, SWł 6(2003), s. 501–526.
38. Biskup Bronisław Dembowski – ordynariusz włocławski, w: Prawda i miłość. Księga pamiątkowa ku czci Biskupa Bronisława Dembowskiego na złoty jubileusz kapłaństwa, Włocławek 2003, s. 59–71.
39. Ks. prof. dr hab. Stanisław Librowski, w: Kościół w Polsce. Dzieje i kultura, t. 2, Lublin 2003, s. 137–150.
40. Najstarsze parafie (ośrodki kultu chrześcijańskiego) na Kujawach, w: Religijność na Kujawach i ziemi dobrzyńskiej w czasach staropolskich, pod red. A. Mietza, Włocławek 2003, s. 9–24.
41. Krzesław z Kurozwęk, wielki kanclerz koronny i biskup włocławski, SWł 7(2004), s. 340–254.

Biogramy w słownikach biograficznych

42. [Hasła biobibliograficzne] w: Słownik polskich teologów katolickich, t. 6, Warszawa 1983: Kremer Piotr (1878–1951), s. 207–209; 43. Kubicki Władysław (1869–1937), s. 250–251; 44. Morawski Michał (1898–1939), s. 513–518; t. 7, Warszawa 1983: 45. Sobczyński Jan Nepomucen (1861–1940), s. 141–142.
46. [Nekrologi kapłanów diecezji włocławskiej], w: KDWł 72(1989), dod. do nru 10–11 [podp.: Ks. W. K.]: Ks. Zygmunt Baliński, s. 5–6; 47. Ks. Stanisław Bilnicki, s. 6–7; 48. Ks. Józef Dalak, s. 11–13; 49. Ks. Marian Godlewski, s. 19–21; 50. Ks. Stanisław Grzymała, s. 22; 51. Ks. Paweł Guranowski, s. 22–23; 52. Ks. Jan Hącia, s. 23–24; 53. Ks. Antoni Janczak, s. 24–25; 54. Ks. Leon Jarosiński, s. 25–27; 55. Ks. Franciszek Karoń, s. 31–32; 56. Ks. Aleksander Kokczyński, s. 33–34; 57. Ks. Henryk Kornacki, s. 34–35; 58. Ks. Stanisław Kowalski, s. 36–37; 59. Ks. Jan Langier, s. 42–44; 60. Ks. Edward Lidtke, s. 44–45; 61. Ks. Franciszek Ligenza, s. 45–46; 62. Ks. Jan Matuszczak, s. 51; 63. Ks. Stanisław Miara, s. 53–54; 64. Ks. Franciszek Nowak, s. 55–56; 65. Ks. Ignacy Roman Pillich, s. 60–61; 66. Ks. Jan Pótroła, s. 64–65; 67. Ks. Aleksander Puzyrewicz, s. 65; 68. Ks. Józef Rosiński, s. 67;

69. Ks. Józef Wincenty Stańczak, s. 70–71; 70. Ks. Marian Suski, s. 73–74; 71. Ks. Ignacy Świąder, s. 76–77; 72. Ks. Stanisław Tomkiewicz, s. 78; 73. Ks. Jerzy Wolański, s. 79–80; 74. Ks. Wincenty Wojakowski, s. 80–81; 75. Ks. Ludwik Wysokowski, s. 81–82.
76. Rozdrażewski (Rozraźewski) Nowomiejski Jan h. Doliwa (zm. 1609), w: *Polski słownik biograficzny*, t. 32, Wrocław 1989–1991, s. 373–375.
77. [Życiorysy], w: *Zasłużeni dla Włocławka (XIII–XX wiek)*, Włocławek 1991: Stanisław Chodyński (1836–1919), s. 44–46; 78. Stanisław Karnkowski (1520–1603), s. 77–79; 79. Maciej Gołańczewski (ok. 1285–1368), s. 61–63; 80. Zenon Chodyński (1836–1887), s. 47–48; 81. Zbylut Gołańczewski (?–1383), s. 64–65; 82. Krzesław z Kurozwęk (ok. 1440–1503), s. 111–112; 83. Feliks Mikulski (1861–1933), s. 137–138; 84. Michał Morawski (1998–1940), s. 141–142.
85. [Biogramy], w: *Włocławki słownik biograficzny*, pod red. S. Kunińskiego, t. 1, Włocławek 2004: Andrzejewski Roman (1938–2003), s. 3–5; 86. Górzyński Władysław (1856–1920), s. 56–57; 87. Kunka Bolesław (1889–1969), s. 87–89; 88. Librowski Stanisław (1914–2002), s. 95–97; 89. Wodka Mikołaj z Kwidzyna, zw. Polonus, Abstemius (ok. 1442–1492), s. 179–180; t. 2, Włocławek 2005: 90. Karnkowski Jan (ok. 1472 – 1737), s. 78–79; 91. Maternowski Stanisław (1889–1942), s. 118–119; 92. Śliwiński Jan (1832–1916), s. 184; 93. Uchański Jakub (1557(1561)–1562), s. 188–191.

Wydawnictwa źródłowe

94. Wykazy święconych z najstarszej księgi akt działalności biskupów włocławskich (Kurozwęckiego i Przerębskiego – lata 1496–1511), *ABMK* 72(1999), s. 23–112.
95. Repertorium ksiąg wizytacyjnych diecezji kujawsko-pomorskiej przechowywanych w Archiwum Diecezjalnym we Włocławku, cz. 1–2, *ABMK* 68(1997) s. 27–161; 71(1999) s. 141–252; 73(2000), s. 277–397; 76(2001), s. 101–228; 80(2003), s. 65–152.
96. Repertorium ksiąg wizytacyjnych diecezji kujawsko-kaliskiej przechowywanych w Archiwum Diecezjalnym we Włocławku, *ABMK* 74(2000), s. 263–413.
97. Repertorium ksiąg wizytacyjnych diecezji kujawsko-pomorskiej przechowywanych w Archiwum Diecezjalnym w Gnieźnie, cz. 1–2, *ABMK* 77(2002), s. 149–268; 78(2002), s. 71–159.

Artykuły popularno-naukowe

98. Diecezja włocławska na przestrzeni wieków, *ŁB* 1983, nr 7, s. 8–9.

99. Diecezja wrocławska w dziejach Narodu i Kościoła, „Przew. Katol.” 1983, nr 3, s. 4–5, il.
100. Biskupi wrocławscy XX wieku, ŁB 1984, nr 12, s. 5–7; toż, zmien. pt. Biskupi wrocławscy w XX-tym wieku, „Przedświt”. Czasopismo alumnów WSD we Wrocławku 18/58(1988), s. 9–11.
101. Z dziejów diecezji wrocławskiej. ŁB 1985: Wstęp, nr 25, s. 6; Najstarsze kościoły i parafie na Kujawach: 102. (1) Kruszwica, nr 26, s. 12; 1986: 103. (2) Wrocławek, nr 3, s. 8; 104. (3) Kowal, nr 5, s. 6–7; 105. (4) Nieszawa, nr 7, s. 10–11; 106. (5) Brześć Kujawski, nr 10, s. 6; 107. (6) Boniewo, Dąbie Kujawskie, Kłobia, nr 12, s. 4–5; 108. (7) Kościelna Wieś, Kruszyn, nr 14, s. 6; 109. (8) Lubomin, Lubraniec, nr 16, s. 6; 110. (9) Osięciny, nr 18, s. 8; 111. (10) Wistka Szlachecka, nr 21, s. 6; 112. (11) Białotarsk, Błenna, nr 25, s. 6; 1987: 113. (12) Chocień, nr 5, s. 6; 114. (13) Chodecz, nr 7, s. 6; 115. (14) Grabkowo, nr 9, s. 6; 116. (15) Kłóbka, Kłótno, nr 16, s. 6–7; 117. (16) Lubień, Woła Pierowa, nr 18, s. 6; 118. (17) Przedecz, nr 23, s. 6; 119. (18) Śmiłowice, nr 26, s. 11; 1988: 120. (19) Izbica Kujawska, nr 26, s. 13; 1989: 121. (20) Brdów, nr 3, s. 6; 122. (21) Chalno, nr 5, s. 6; 123. (22) Modzerowo, nr 7, s. 14; 124. (23) Orle, nr 11, s. 5; 125. (24) Lubotyń, nr 16, s. 6; 126. (25) Mąkoszyn, nr 17, s. 6; 127. (26) Świerczyn, nr 18, s. 6; 128. (27) Sadlno, nr 19, s. 6; 129. (28–29) Radziejów, nr 24, s. 6; nr 25, s. 6; 1990: 130. (30) Broniewo, nr 2, s. 6; 131. (31) Bronisław, nr 7, s. 11; 132. (32) Byczyna, nr 13, s. 6; 133. (33) Bytoń, nr 14, s. 6; 134. (34) Piotrków Kuj., nr 15, s. 6; 135. (35) Krzywosądz, nr 16, s. 6; 136. (36) Połajewo, nr 17, s. 6; 137. (37) Kaczewo, nr 18, s. 6; 1991: 138. (38) Witowo, nr 3, s. 5; 139. (39) Broniszewo, nr 4, s. 5; 140. (40) Warzymowo, nr 6, s. 13; 141. (41) Bądkowo, nr 18, s. 6; 142. (42) Koneck, nr 25, s. 14; toż, zmien. pt. Z dziejów parafii Koneck, w: Kościół w Konecku w 90. rocznicę jego konsekracji, materiały zgromadził i całość oprac. J.A. Radaszewski, Wrocławek 1999, s. 7–11; 143. (43) Lubanie, nr 26, s. 6; 1992: 144. (44) Łowiczek, nr 1, s. 6; 145. (45) Sędzin, nr 3, s. 6; 146. (46) Kobielice, nr 4, s. 6; 147. (47) Siniarzewo, nr 6, s. 6; 148. (48) Słońsk i Ciechocinek, nr 13, s. 6; 149. (49) Zbrachlin, nr 23, s. 6; 1997: 150. (50) Straszewo, nr 7, s. 14; 151. (51) Ostrowąs, nr 10, s. 6.
152. Synody diecezji wrocławskiej, ŁB 1986, nr 9, s. 1–2.
153. „...których za własnych współziomków ogłasza...” [święci i błogosławieni diecezji wrocławskiej], ŁB 1986, nr 19, s. 1, 4–5.
154. Dobrzec, ŁB 1986, nr 20, s. 5.
155. Golina, ŁB 1986, nr 23, s. 6.

156. Opatówek, ŁB 1986, nr 24, s. 6.
157. Księża Zenon i Stanisław Chodyńscy, ŁB 1987, nr 3, s. 6–7.
158. Zakrzewo, ŁB 1988, nr 10, s. 5.
159. Rózinowo, ŁB 1988, nr 24, s. 6.
160. Z dziejów kościoła i parafii w Turku, ŁB 1991, nr 19, s. 6.
161. Śpicimierz, ŁB 1992, nr 19, s. 6, 8.
162. Z dziejów parafii Służewo, ŁB 1994, nr 6, s. 6, 5.
163. Z kościelnych dziejów Raciążka, ŁB 1994, nr 7, s. 11, 14
164. Z dziejów parafii Kramsk, ŁB 1994, nr 12, s. 6, 8.
165. Z pustelni na ołtarze [bł. Bogumił], ŁB 1996, nr 1, s. 5, 8.
166. Z historii kościoła i parafii w Szadku, ŁB 1996, nr 8, s. 6.
167. Kamień Węgielny Polski [św. Wojciech], [cz.] 1–5, ŁB 1997, nr 5, s. 5; nr 6, s. 6; nr 7, s. 7; nr 8, s. 6; nr 9, s. 5.
168. Zanim przy katedrze powstała parafia [jubileusz 50-lecia parafii katedralnej we Włocławku], ŁB 1997, nr 20, s. 4, 6.

Inne drukowane

169. [Testimonia ex officio, Rapporto della Commissione storica], w: Congregatio de Causis Sanctorum. P.N. 1844. Vladislavien. et aliarum. Beatificationis seu declarationis martyrii servorum et servarum Dei: Antonii Juliani Nowowiejski, archiepiscopi, Henrici Kaczorowski et Aniceti Kopliński, sacerdotum, Mariae Annae Biernacka, laicae, atque centum trium sociorum in odium fidei, uti reftur, annis 1939–1945 interfactorum. Positio super martyrio, vol. 3/1, Roma 1997, s. 837, 838, 856, 857–858, 882–883, 883–884, 901–902, 902–903, 921, 922–923, 936, 936–937, 949–950, 950–952, 971–972, 972–974, 997, 997–998, 1008, 1008–1009.
170. Od wydawcy, w: M. Morawski, Monografia Włocławka, Włocławek 2003, s. 5*–7* [reprint wyd.: Włocławek 1933].
171. [Rec.:] J. Mandziuk, Historia Kościoła katolickiego na Śląsku, t. 1: Średniowiecze, cz. 1: Do 1302 roku, Warszawa 2003; „Teologia i Człowiek” (Toruń) 3(2004), s. 225–229.

Nieopublikowane lub opublikowane częściowo

172. Mapa diecezji kujawskiej i pomorskiej w XIV wieku. Cz. 1: Kujawy. Włocławek 1963, 57 s. (praca dyplom. – WSD Włocł.; mps w BSWł: v 9.4).
173. Sieć parafialna diecezji włocławskiej od czasów najdawniejszych do końca XV wieku. Warszawa 1971, 194 s., 4 mapy (praca magist. – ATK; mps w BSWł: v 9.4.1; WŁ 122)
174. Jan Wyszeccki – kanonik włocławski i nominat biskup sufragan włocławski. Włocławek 1988, 20, [3] s. (mps w BSWł: v 9.39.2).

175. Zarys dziejów parafii Kazimierz Biskupi (do 1984 r.). Włocławek 1988, 69 s. (mps w BSWł: v 9.43.1).
176. Z dziejów kapituły kolegiackiej w Uniejowie. Włocławek 1990, 63 s. (mps w BSWł: v 9.47.1).
177. Książd prałat Bolesław Kunka. Włocławek 1993, 65 s. (mps w BSWł: WŁ 9).

Złożone do druku

1. W czasopiśmie „ABMK” Repertorium ksiąg wizytacyjnych diecezji kujawsko-pomorskiej przechowywanych w Archiwum Diecezjalnym w Pelplinie (ok. 300 stron wydruku komputerowego).
2. W wydawnictwie Włocławskiego Towarzystwa Naukowego monografia biskupa Aleksandra Stanisława Bereśniewicza (1883–1902).

Członek Rady Naukowej, współpraca

1. Włocławski słownik biograficzny, pod red. S. Kunikowskiego, t. 1–2, Włocławek 2004–2005.
2. Diecezja włocławska 2000. Włocławek 2001.

Prace napisane pod kierunkiem ks. W. Kujawskiego

Skróty:

ATK	– Akademia Teologii Katolickiej w Warszawie
ITP	– Instytut Teologiczno-Pastoralny
IWKR	– Instytut Wyższej Kultury Religijnej
KUL	– Katolicki Uniwersytet Lubelski
PTW	– Papieski Wydział Teologiczny
UKSW	– Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie
WSD Włocł.	– Wyższe Seminarium Duchowne we Włocławku

Prace doktorskie

1. Zofia Hanna Kuźniewska, Rozgraniczenie pomiędzy diecezjami plocką a włocławską na przestrzeni wieków. (Studium historyczno-źródłoznawcze), Warszawa 2004 (UKSW. Wydz. Historii Kościoła i Nauk Społecznych).

Prace magisterskie

2. Lesław Witczak, Działalność duszpastersko-społeczna księdza Walerego Pogorzelskiego, Włocławek – Lublin 1984 (KUL. Wydz. Teolog.).

3. Marek Ziemkiewicz, Historia działalności Zakładu Naukowo-wychowawczego im. Ks. Jana Długosza we Włocławku w latach 1916–1949, Włocławek – Lublin 1984 (KUL. Wyd. Teolog.).
4. Wojciech Michalski, Dzieje kultu Matki Bożej Pocieszenia w parafii Kawnice, Lublin 1988 (KUL. Wyd. Teolog.).
5. Józef Szymański, Granice diecezji włocławskiej na przestrzeni wieków (1013–1925), Lublin 1988 (KUL. Wyd. Teolog.).
6. Wojciech Kaźmierczak, Budownictwo kościelne w diecezji włocławskiej za czasów biskupa Stanisława Zdzitowieckiego (1902–1927), Włocławek 1991 (praca magist. – KUL. Wyd. Teolog.).
7. Tadeusz Kaczmarek, Kronika Diecezji Włocławskiej do 1939 roku jako źródło historyczne, Lublin 1993 (KUL. Wyd. Teolog.).
8. Andrzej Waszak, Parafia Radziejów pod zarządem XX. Pijarów 1727–1819, 1846–1864, Lublin 1994 (KUL. Wyd. Teolog.).
9. Mariusz Koronowski, Ksiądz Antoni Bogdański jako duszpasterz i publicysta, Włocławek – Lublin 1997 (KUL. Wyd. Teolog.).
10. Bożena Elżbieta Adamczewska vel Adamczak, Z dziejów parafii Lubanie, Warszawa 1998 (PWT Warsz./Włocł.).
11. Anna Błachowicz, Historia parafii Krzywosądz, Warszawa 1998 (PWT Warsz./Włocł.).
12. Tadeusz Bykowski, Kościół i klasztor franciszkański w Radziejowie w latach 1864–1939, Warszawa 1998 (PWT Warsz./Włocł.).
13. Mirosław Chlewicki, Z dziejów parafii Zakrzewo, Warszawa 1998 (PWT Warsz./Włocł.).
14. Andrzej Czarnecki, Z dziejów parafii Działyń, Warszawa 1998 (PWT Warsz./Włocł.).
15. Danuta Kosińska, Z dziejów parafii Białotarsk, Warszawa 1998 (PWT Warsz./Włocł.).
16. Jacek Józef Kowalczyk, Z dziejów parafii i sanktuarium w Pieraniu, Warszawa 1998 (PWT Warsz./Włocł.).
17. Marek Kuciński, Z dziejów parafii Wola-Trutowo, Warszawa 1998 (PWT Warsz./Włocł.).
18. Jadwiga Maria Muszyńska, Z dziejów parafii Łowiczek, Warszawa 1998 (PWT Warsz./Włocł.).
19. Beata Błońska, Włocławski okres Stefana Wyszyńskiego (1901–1946), Warszawa 1999 (PWT Warsz./Włocł.).
20. Marzena Gąsiorowska, Z dziejów Dybowa-Podgórze, Warszawa 1999 (PWT Warsz./Włocł.).
21. Wojciech Jabłoński, Sanktuarium Matki Bożej Błęńskiej po drugiej wojnie światowej, Warszawa 1999 (PWT Warsz./Włocł.).
22. Agnieszka Kamińska, Z dziejów parafii Siniarzewo, Warszawa 1999 (PWT Warsz./Włocł.).

23. Joanna Pikuła, Podział administracyjny diecezji wrocławskiej w latach 1925–1992, Warszawa 1999 (PWT Warsz./Włocł.).
24. Marta Becińska, Dekanat radziejowski w XVII i XVIII wieku, Warszawa 2000 (PWT Warsz./Włocł.).
25. Barbara Degórska, Z dziejów parafii Izbica Kujawska, Włocławek 2000 (PWT Warsz./Włocł.).
26. Aneta Domańska, Parafia Witowo a Seminarium Włocławskie, Warszawa 2000 (PWT Warsz./Włocł.).
27. Janusz Koszytkowski, Dzieje parafii Wielgie w XX wieku, Warszawa 2000 (PWT Warsz./Włocł.).
28. Sławomir Pikuła, Powłocławski okres kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa 2000 (PWT Warsz./Włocł.).
29. Wanda Przysiecka, Z dziejów parafii Dąbie Kujawskie, Włocławek 2000 (PWT Warsz./Włocł.).
30. Bogusław Wiszowaty, Z dziejów parafii Licheń, Warszawa 2000 (PWT Warsz./Włocł.).
31. Henryk Witczak, Dzieje parafii Budziszów Kościelny, Warszawa 2000 (PWT Warsz./Włocł.).
32. Arkadiusz Wojciechowski, Kanonicy regularni w Lubrańcu, Warszawa 2000 (PWT Warsz./Włocł.).
33. Renata Zaparucha, Historia parafii Buczyna po 1925 roku, Warszawa 2000 (PWT Warsz./Włocł.).
34. Radosław Nowacki, Rola biskupa Jana Zaręby w rozwoju sieci parafialnej i budownictwa sakralnego w diecezji wrocławskiej, Lublin 2001 (KUL. Wyd. Teolog.).
35. Andrzej Tworek, Z dziejów parafii Bytoń w wieku XX, Warszawa 2001 (PWT Warsz./Włocł.).
36. Beata Kujawa, Kaplica św. Hieronima w Czamaninie na tle dziejów parafii Chalno, Świerczyn i Topólka, Warszawa 2001 (PWT Warsz./Włocł.).
37. Paweł Czachor, Z dziejów parafii Parchanie, Warszawa 2002 (PWT Warsz./Włocł.).
38. Paweł Grzegorowski, Dzieje parafii Wieniec w latach 1818–1925, Warszawa 2002 (PWT Warsz./Włocł.).
39. Magdalena Krajewska, Z dziejów parafii Rózinowo, Warszawa 2003 (PWT Warsz./Włocł.).
40. Andrzej Łozicki, Raciążek ośrodkiem dóbr biskupów wrocławskich, Warszawa 2003 (PWT Warsz./Włocł.).
41. Wojciech Migdałski, Z dziejów parafii Sadlno, Warszawa 2003 (PWT Warsz./Włocł.).
42. Katarzyna Rogowska, Dzieje parafii Ochle, Warszawa 2003 (PWT Warsz./Włocł.).

43. Joanna Ewa Biegalska, Bractwa religijne w diecezji włocławskiej w latach 1929–1935, Warszawa 2004 (PWT Warsz./Włocł.).
44. Dagmara Chodowska-Zacharek, Magdalena Mortęska reformatorka klasztoru benedyktynek w Chełmnie, Toruń 2004 (UMK. Wydz. Teolog.).
45. Danuta Czepiel, Zarys dziejów parafii Kłotno, Warszawa 2004 (PWT Warsz./Włocł.).
46. Aleksandra Długosz, Z dziejów parafii w Dźwierzchnie, Toruń 2004 (UMK. Wydz. Teolog.).
47. Bożena Macieja, Życie i działalność ks. Tadeusza Farulewskiego, proboszcza w Pieraniu (1885–1940), Warszawa 2004 (PWT Warsz./Włocł.).
48. Anna Morawiec, Z dziejów parafii św. Mikołaja i św. Konstancji w Gniewkowie, Toruń 2004 (UMK. Wydz. Teolog.).
49. Tomasz Ścisławski, Dzieje dekanatu niezawskiego od początku do 1818 roku, Warszawa 2004 (PWT Warsz./Włocł.).
50. Adam Ślusarz, Zarys dziejów parafii Błędowo, Toruń 2004 (UMK. Wydz. Teolog.).
51. Roman Wiliński, Pięćdziesiąt lat parafii Miłosierdzia Bożego w Kaliszu, Warszawa 2004 (PWT Warsz./Włocł.).
52. Leszek Wójcik: Błogosławiony Wincenty Frelichowski jako patron Związku Harcerstwa Polskiego, Toruń 2004 (UMK. Wydz. Teolog.).
53. Małgorzata Żebrowska, Dzieje parafii św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Wielkim Czystem, Toruń 2004 (UMK. Wydz. Teolog.).

Prace dyplomowe (prace dyplomowe, które zostały następnie przedstawione jako magisterskie, uwzględnione zostały jedynie w pracach magisterskich)

54. Włodzimierz Lewandowski, Ks. Leon Moczyński na tle oddolnej reformy muzyki kościelnej końca XIX wieku, Włocławek 1984 (WSD Włocł.).
55. Andrzej Chołys, Duszpasterstwo parafialne w diecezji kujawsko-pomorskiej w latach 1772–1795, Włocławek 1986 (WSD Włocł.).
56. Andrzej Ciapciński, Dzieje diecezji kujawsko-pomorskiej w latach 1772–1795, Włocławek 1986 (WSD Włocł.).
57. Lech Musielski, Dzieje parafii Świnice, Włocławek 1986 (ITP Włocł.).
58. Jan Pałubicki, Dzieje parafii Lipusz. Włocławek 1986 (WSD Włocł.).
59. Waldemar Karasiński, Dzieje parafii św. Mikołaja w Wierzchach, Włocławek 1987 (WSD Włocł.).

60. Wojciech Michalski, *Dzieje parafii Kawnice*, Włocławek 1987 (WSD Włocł.).
61. Stanisław Kiermasz, *Dzieje relikwii i kultu błogosławionego Bogumiła w latach 1818–1925*, Włocławek 1988 (ITP Włocł.).
62. Leszek Rybka, *Stanisław Kazimierz Zdzitowiecki biskup diecezji kujawsko-kaliskiej*, Włocławek 1989 (praca dyplom. – ITP Włocł.).
63. Bogdan Sowiński, *Dobra ziemskie biskupów włocławskich*. Włocławek 1990 (WSD Włocł.).
64. Tadeusz Bykowski, *Kult Matki Bożej w diecezjalnym sanktuarium w Ostrowasie*, Włocławek 1991 (IWKR Włocł.).
65. Witold Dorsz, *Parafia i kościół św. Jana Chrzciciela we Włocławku do 1818 r.*, Włocławek 1992 (WSD Włocł.).
66. Mirosław Łaciński, *Dzieje parafii św. Marcina w Goszczanowie*, Włocławek 1992 (WSD Włocł.).
67. Mirosław Dereszewski, *Dzieje parafii Świętej Rodziny w Przedczu do 1939 roku*, Włocławek 1993 (WSD Włocł.).
68. Leszek Mroczkowski, *Dzieje kościoła św. Floriana w parafii Izbi-ca Kuj.*, Włocławek 1993 (WSD Włocł.).